

MAZOWIECKI
WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR
ZABYTKÓW

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Warszawie
ul. Nowy Świat 18/20, 00-373 Warszawa
tel. (+48) 22 443 0
www.mwzkz.pl

10779.2018

2018-12-03
Urząd Miasta Milanówek

Warszawa, dnia 27.11.2018 r.

WA.5183.6.2.2018.JG.

DECYZJA Nr 1625/2018

Działając na podstawie art. 31 ust. 2 w związku z art. 6 ust.1 pkt 3, art. 89 pkt 2, art. 91 ust.4, pkt. 4, ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2018 r., poz. 2067) oraz art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r., poz. 2096) - po rozpatrzeniu wniosku Burmistrza Miasta Milanówek, reprezentującego Gminę Milanówek, w imieniu którego działa Pan Marek Sudomirski - Zastępca Burmistrza Miasta Milanówek, ul. Kościuszki 45, 05-822 Milanówek, z dnia 13.11.2018 r. (data wpływu: 14.11.2018 r.), w sprawie określenia zakresu i rodzaju niezbędnych badań archeologicznych w związku z zamiarem budowy punktu selektywnej zbiórki odpadów (PSZOK), w tym budowy kontenera socjalno-biurowego z wyposażeniem, kontenera na czasowe magazynowanie odpadów ZSEiE i odpadów niebezpiecznych, dużej wiaty na odpady z wydzielonym segmentem, placu manewrowego, miejsc parkingowych, ogrodzenia wraz z bramą wjazdową oraz uzbrojeniem terenu (zgodnie z dołączonym PFU inwestycji) na terenie części działki nr ew. 5/1 z obr. 07-01, położonej przy ul. Turczynek w miejscowości MILANÓWEK, gm. Milanówek, zlokalizowanej w całości na obszarze zabytku archeologicznego nr AZP 59-63/48 (relikty starożytnego cmentarzyska ludności kultury grobów kloszowych z okresu lateńskiego), ujętego w wykazie do gminnej ewidencji zabytków

określam

zakres i rodzaj niezbędnych badań archeologicznych w związku z zamiarem budowy punktu selektywnej zbiórki odpadów (PSZOK – zgodnie z dołączonym PFU inwestycji) na terenie części działki nr ew. 5/1 z obr. 07-01, położonej przy ul. Turczynek w miejscowości MILANÓWEK, gm. Milanówek, zlokalizowanej w całości na obszarze zabytku archeologicznego nr AZP 59-63/48 (relikty starożytnego cmentarzyska ludności kultury grobów kloszowych z okresu lateńskiego), ujętego w wykazie do gminnej ewidencji zabytków:

- I. Na obszarze planowanej budowy szamba szczelnego, sieci i przyłączy wodociągowych, sieci i przyłączy kanalizacji sanitarnej oraz sieci i przyłączy elektrycznych i teletechnicznych (zgodnie z dołączonym PFU inwestycji) należy przeprowadzić archeologiczne badania wykopaliskowe wyprzedzające wszelkie prace ziemne związane z realizacją ww. inwestycji.

Na badania archeologiczne należy uzyskać pozwolenie Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

1. Szerokość wykopów archeologicznych powinna wynosić **nie mniej niż 1,2 m**

2. W toku badań wykopaliskowych należy:

- Zlokalizować wykopy w siatce arównej zorientowanej według magistrali N-S, W-E.
- Zadokumentować ujawnione obiekty i wyeksplorować je w całości.
- Zapewnić: a) ręczne odczyszczenie powierzchni odhumusowanych wykopów archeologicznych; b) ręczne odczyszczenie oraz zadokumentowanie

- zewnątrznych profili wykopów archeologicznych; c) składowanie ziemi pochodzącej z badanych obiektów poza obszarem wykopu.
- Podstawową dokumentację rysunkową, zewnętrzných profili wykopów, planów wykopów w granicach arów, planów oraz profili poszczególných obiektów należy wykonywać w skali 1:20.
  - Podstawowa dokumentacja fotograficzna musi zawierać odpowiedniej wielkości skalę, tabliczkę oraz strzałkę wskazującą północ.
  - Fotograficznie należy zadokumentować: teren stanowiska przed rozpoczęciem badań, proces odhumusowania, proces ręcznego odczyszczania powierzchni odhumusowanych wykopów, powierzchnię wykopów przed rozpoczęciem eksploracji (min. 1 zdjęcie dla każdej ćwiartki wyznaczonego ara), zewnętrzne profile wykopów, obiekty archeologiczne przed rozpoczęciem eksploracji, obiekty archeologiczne na każdym kolejnym zakończonym poziomie eksploracji, obiekty archeologiczne w profilu, obiekty archeologiczne po zakończeniu eksploracji (min. 1 zdjęcie dla każdej ćwiartki wyznaczonego ara), proces zasypywania wykopów, wykopy archeologiczne po zasypaniu, pozyskane zabytki archeologiczne przed podjęciem konserwacji oraz po przeprowadzeniu wstępnej konserwacji (oddzielnie dla każdego zabytku wydzielonego oraz zbiorczo dla zabytków masowych pochodzących z jednej jednostki stratygraficznej).
  - Zdjęcia planów należy w miarę możliwości wykonywać pionowo w dół np. przy użyciu przystosowanej tyczki fotograficznej. Zdjęcia profili należy wykonywać prostopadle do dokumentowanych profili.
  - W trakcie badań należy prowadzić stały monitoring przy użyciu wykrywaczy metali, zarówno przed przystąpieniem do odhumusowania przyszłych wykopów archeologicznych, jak też w trakcie eksploracji obiektów archeologicznych przy jednoczesnej planigrafii znalezisk, a także w zakresie hałd ziemnych powstałych po odhumusowaniu badanego obszaru i eksploracji obiektów archeologicznych.
3. Badania na etapie terenowym należy prowadzić przy rozmarzniętym gruncie ze względu na ryzyko uszkodzenia substancji zabytkowej w przypadku eksploracji zamarzniętych warstw i obiektów kulturowych - zgodnie z art. 108 oraz art. 111 cyt. ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.
  4. Przy niesprzyjających warunkach atmosferycznych, uniemożliwiających dokumentowanie oraz poprawną eksplorację obiektów archeologicznych prace należy przerwać, a odsłonięte relikty zabezpieczyć przed zniszczeniem.
  5. Dokumentację przebiegu wszystkich etapów badań archeologicznych oraz opracowania wyników tych badań należy prowadzić w sposób umożliwiający jednoznaczną identyfikację i dokładną przestrzenną lokalizację wszystkich czynności oraz dokonanych odkryć. Dokumentację z przebiegu badań archeologicznych należy przekazać Mazowieckiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków w terminie 6 miesięcy od dnia zakończenia badań.
  6. Dokumentacja badań archeologicznych winna zawierać wszystkie elementy określone w Załączniku do Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia

02 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz. U. z dnia 22 sierpnia 2018 r., poz. 1609).

7. W trakcie badań archeologicznych oraz po ich zakończeniu należy zapewnić pełne opracowanie i konserwację wszystkich zabytków archeologicznych, w tym tzw. zabytków masowych. Wszelka ewentualna selekcja archeologicznego materiału zabytkowego może mieć miejsce jedynie po złożeniu całości dokumentacji i pełnym opracowaniu badań w uzgodnieniu z MWKZ oraz jednostką muzealną podejmującą się przechowania zabytków.

II. Prace ziemne związane z budową kontenera socjalno-biurowego z wyposażeniem, kontenera na czasowe magazynowanie odpadów ZSEiE i odpadów niebezpiecznych, dużej wiaty na odpady z wydzielonym segmentem, placu manewrowego, miejsc parkingowych oraz ogrodzenia wraz z bramą wjazdową (zgodnie z dołączonym PFU inwestycji) należy przeprowadzić pod stałym, ścisłym nadzorem archeologicznym z rygorem zmiany nadzoru na archeologiczne na badania wykopaliskowe w przypadku ujawnienia w nadzorowanych wykopach obiektów i/lub nawarstwień archeologicznych.

1. **Nadzór archeologiczny należy przeprowadzić w dwóch etapach. I etap** badań archeologicznych w formie nadzoru powinien objąć wszelkie prace związane z odhumusowaniem terenu. W przypadku ujawnienia w trakcie odhumusowania obiektów i/lub nawarstwień archeologicznych prace budowlane należy przerwać, a nadzór archeologiczny zamienić na archeologiczne na badania wykopaliskowe. **II etap** badań archeologicznych w formie nadzoru powinien objąć wszelkie kolejne prace ziemne, w przypadku nieujawnienia obiektów i/lub nawarstwień archeologicznych w I etapie badań.
2. Dokumentacja badań archeologicznych winna zawierać wszystkie elementy określone w Załączniku do Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 02 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz. U. z dnia 22 sierpnia 2018 r., poz. 1609).
3. Dokumentację przebiegu wszystkich etapów badań archeologicznych oraz opracowania wyników tych badań należy prowadzić w sposób umożliwiający jednoznaczną identyfikację i dokładną przestrzenną lokalizację wszystkich czynności oraz dokonanych odkryć. Dokumentację z przebiegu badań archeologicznych należy przekazać Mazowieckiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków w terminie 6 miesięcy od dnia zakończenia badań.
4. W trakcie badań archeologicznych oraz po ich zakończeniu należy zapewnić pełne opracowanie i konserwację wszystkich zabytków archeologicznych, w tym tzw. zabytków masowych. Wszelka ewentualna selekcja archeologicznego materiału

zabytkowego może mieć miejsce jedynie po złożeniu całości dokumentacji i pełnym opracowaniu badań w uzgodnieniu z MWKZ oraz jednostką muzealną podejmującą się przechowania zabytków.

5. Stały nadzór archeologiczny oznacza, iż wyznaczony archeolog jest **stale, osobiście obecny podczas prac ziemnych objętych rygorem nadzoru**. Na bieżąco prowadzi dokumentację fotograficzną oraz prowadzi nieprzerwaną, wnikliwą obserwację nadzorowanych prac, informując MWKZ regularnie o ich postępach oraz niezwłocznie – zgodnie z nakazem art. 32 i 33 cyt. ustawy o ochronie zabytków, o potencjalnych znaleziskach.

Uzasadnienie

Dnia 14.11.2018 r. do Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Warszawie wpłynął wniosek Burmistrza Miasta Milanówek, w imieniu którego działa Pan Marek Sudomirski - Zastępca Burmistrza Miasta Milanówek, ul. Kościuszki 45, 05-822 Milanówek, w sprawie określenia zakresu i rodzaju niezbędnych badań archeologicznych w związku z zamiarem budowy punktu selektywnej zbiórki odpadów (PSZOK), w tym budowy kontenera socjalno-biurowego z wyposażeniem, kontenera na czasowe magazynowanie odpadów ZSEiE i odpadów niebezpiecznych, dużej wiaty na odpady z wydzielonym segmentem, placu manewrowego, miejsc parkingowych, ogrodzenia wraz z bramą wjazdową oraz uzbrojeniem terenu (zgodnie z dołączonym PFU inwestycji) na terenie części działki nr ew. 5/1 z obr. 07-01, położonej przy ul. Turczynek w miejscowości Milanówek, gm. Milanówek. Po przeanalizowaniu ww. wniosku Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków stwierdził, co następuje:

- na podstawie rozmowy telefonicznej przeprowadzonej w dniu 22.11.2018 r. przez przedstawiciela tut. WUOZ oraz przedstawiciela wnioskodawcy ustalono, że do chwili obecnej dokładna lokalizacja poszczególnych elementów przedmiotowej inwestycji nie jest ustalona, w związku z czym wnioskodawca, zamiast planu inwestycji, dołączył do wniosku program funkcjonalno-użytkowy (PFU)
- planowana inwestycja polegać będzie na budowie kontenera socjalno-biurowego z wyposażeniem, kontenera na czasowe magazynowanie odpadów ZSEiE i odpadów niebezpiecznych, dużej wiaty na odpady z wydzielonym segmentem, placu manewrowego, miejsc parkingowych, ogrodzenia wraz z bramą wjazdową oraz uzbrojeniem terenu
- prace związane z budową obu kontenerów (a więc obiektów bez podpiwniczenia i fundamentów) o powierzchni odpowiednio 16,5 i 47 m², wiaty (a więc obiektu bez podpiwniczenia i fundamentów) o powierzchni łącznej 118 m², placu manewrowego, miejsc parkingowych oraz ogrodzenia wraz z bramą wjazdową, obejmować będą w większości współczesną warstwę użytkową; ewentualna ingerencja w strukturę gruntu poniżej współczesnej warstwy użytkowej będzie niewielka,
- prace związane z budową szamba szczelnego, sieci i przyłączy wodociągowych, sieci i przyłączy kanalizacji sanitarnej oraz sieci i przyłączy elektrycznych i teletechnicznych wymagać będą wykonania wykopów budowlanych ingerujących w strukturę gruntu znacznie poniżej współczesnej warstwy użytkowej,

- przedmiotowa inwestycja, zlokalizowana jest w całości na obszarze zabytku archeologicznego nr AZP 59-63/48, ujętego w wykazie do gminnej ewidencji zabytków,
- ww. zabytek stanowią zachowane w ziemi, pod współczesną warstwą użytkową relikty starożytnego cmentarzyska ludności kultury grobów kloszowych z okresu lateńskiego,
- ww. stanowisko zostało odkryte przypadkowo w pierwszych latach XX w., a następnie zinwentaryzowane w 1988 r. przez S. Woydę, w wyniku archeologicznych badań powierzchniowych prowadzonych w ramach programu „Archeologiczne Zdjęcie Polski”,
- w przypadku zabytków archeologicznych wszelkie zmiany w dotychczasowym użytkowaniu terenu oraz związane z nimi działania inwestycyjne, ingerujące w strukturę gruntu (poniżej współczesnej warstwy użytkowej) natrafiając na zabytkowe obiekty niszczą je bezpowrotnie,
- obszar planowanej inwestycji obejmuje nierozpoznany pod względem archeologicznym teren zabytku archeologicznego; wykonanie robót ziemnych (wykopów) związanych z realizacją ww. inwestycji na terenie stanowiska może doprowadzić do przekształcenia lub zniszczenia niebadanej części zabytku archeologicznego,
- zgodnie z treścią art. 31, ust. 1a pkt 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, osoba fizyczna lub jednostka organizacyjna, która zamierza realizować roboty ziemne lub dokonać zmiany charakteru dotychczasowej działalności na terenie, na którym znajdują się zabytki archeologiczne, co doprowadzić może do przekształcenia lub zniszczenia zabytku archeologicznego, jest obowiązana, z zastrzeżeniem art. 82a ust. 1, pokryć koszty badań archeologicznych oraz ich dokumentacji, jeżeli przeprowadzenie tych badań jest niezbędne w celu ochrony tych zabytków. Zakres i rodzaj niezbędnych badań archeologicznych ustala konserwator zabytków w drodze decyzji wyłącznie w takim zakresie, w jakim roboty budowlane albo roboty ziemne lub zmiana charakteru dotychczasowej działalności na terenie, na którym znajdują się zabytki archeologiczne, niszczą lub uszkodzą zabytek archeologiczny.

Biorąc pod uwagę zakres i rodzaj inwestycji, a także dane przedstawione przez wnioskodawcę, Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków stwierdza, że konieczne jest, aby prace ziemne związane z budową szamba szczelnego, sieci i przyłączy wodociągowych, sieci i przyłączy kanalizacji sanitarnej oraz sieci i przyłączy elektrycznych i teletechnicznych poprzedziły archeologiczne badania wykopaliskowe. Jednocześnie Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków uznał za dopuszczalne, aby wszelkie prace ziemne związane z budową obu kontenerów, wiaty, placu manewrowego, miejsc parkingowych oraz ogrodzenia wraz z bramą wjazdową przeprowadzić pod stałym, ścisłym, dwuetapowym nadzorem archeologicznym z rygiem zmiany nadzoru na archeologiczne badania wykopaliskowe w przypadku odkrycia w nadzorowanych wykopach zabytków, obiektów i/lub nawarstwień archeologicznych.

Ważne jest, by inwestor brał pod uwagę koszty i czas poprawnego przygotowania dokumentacji badań archeologicznych i uwzględnił je w budżecie oraz harmonogramie inwestycji.

W trakcie badań archeologicznych oraz po ich zakończeniu należy zapewnić pełne

opracowanie i konserwację wszystkich zabytków archeologicznych, w tym tzw. zabytków masowych. Wszelka ewentualna selekcja archeologicznego materiału zabytkowego może mieć miejsce jedynie po złożeniu całości dokumentacji i pełnym opracowaniu badań w uzgodnieniu z MWKZ oraz jednostką muzealną podejmującą się przechowania zabytków.

Nie jest dopuszczalne wybiórcze traktowanie materiału zabytkowego lub wkraczanie osób prowadzących badania archeologiczne lub osób poszukujących zabytków przy użyciu wykrywaczy metali lub wykonujących prace związane z inwestycją w kompetencje Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków lub jednostek muzealnych poprzez samodzielne podejmowanie decyzji o rezygnacji z podejmowania części materiału zabytkowego lub o dysponowaniu zabytkami we własnym - nieuzgodnionym - zakresie.

Szczegółowe proponowane zasady postępowania z zabytkami winny znaleźć się w odpowiednim programie badań dołączonym do wniosku o wydanie pozwolenia na prowadzenie badań.

Zgodnie z art. 35 ust. 1 cyt. ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami przedmioty będące zabytkami archeologicznymi odkrytymi, przypadkowo znalezionymi albo pozyskanymi w wyniku badań archeologicznych, stanowią własność Skarbu Państwa; zgodnie z art. 35 ust. 2 cyt. ustawy Własność Skarbu Państwa stanowią również przedmioty będące zabytkami archeologicznymi, pozyskane w wyniku poszukiwań; zaś zgodnie z art. 35 ust. 3 cyt. ustawy miejsce przechowywania zabytków archeologicznych odkrytych, przypadkowo znalezionych albo pozyskanych w wyniku badań archeologicznych bądź poszukiwań, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 12, określa wojewódzki konserwator zabytków, przekazując je, w drodze decyzji, w depozyt muzeum lub innej jednostce organizacyjnej, za jej zgodą.

Prowadzący badania archeolog winien zasugerować sposób postępowania z zabytkami jednak nie jest uprawniony do samodzielnego nimi dysponowania.

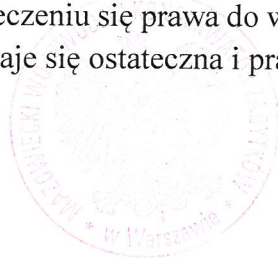
Biorąc pod uwagę powyższe, orzeczono jak w sentencji.

Pouczenie

1. Niniejsza decyzja nie zwalnia z obowiązku uzyskania pozwolenia na prowadzenie badań archeologicznych - zgodnie z art. 36 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r., poz. 2187). oraz z konieczności posiadania wszystkich innych zezwoleń wymaganych prawem.
2. Wniosek w sprawie zezwolenia składa właściciel lub użytkownik gruntu.
3. Zbyt głębokie odhumusowanie mechaniczne, naruszające stropy obiektów oraz nawarstwień archeologicznych będą traktowane jako świadome niszczenie substancji zabytkowej. W przypadku zaistnienia takiej sytuacji zastosowanie mają odpowiednio art. 47 oraz art. 108 cyt. ustawy o ochronie zabytków.
4. Akta sprawy, a także materiały archiwalne (w tym karta KEZA stanowiska archeologicznego i sprawozdania z badań archeologicznych) znajdujące się w archiwum Wydziału Zabytków Archeologicznych Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków, są dostępne do wglądu w godzinach pracy Urzędu.
5. Od decyzji niniejszej przysługuje, zgodnie z przepisem art. 129 § 1 i § 2 Kodeksu Postępowania Administracyjnego, odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, które strona może wnieść w terminie 14 dni od dnia doręczenia niniejszej

decyzji, za pośrednictwem Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, ul. Nowy Świat 18/20, 00-373 Warszawa.

6. Zgodnie z art. 127a kodeksu postępowania administracyjnego w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Z up. MAZOWIECKIEGO WOJEWÓDZKIEGO
KONSERWATORA ZABYTEKÓW

Bogna Radziwińska
Kierownik Wydziału Archeologii

Otrzymują:

1. Gmina Milanówek
ul. Kościuszki 45
05-822 Milanówek
2. a/a WUOZ WA JG

